

**ΘΕΜΑ : Αναθεώρηση του Συντάγματος και
ανάδειξη του Αρχηγού του Κράτους**

1. Ο προβληματισμός για τον τρόπο ανάδειξης του Αρχηγού του Κράτους επικέντρωσε προνομιακά το ενδιαφέρον κατά τη συζήτηση σχετικά με την αναθεώρηση του Συντάγματος. Το ζήτημα αναμένεται εύλογα να απασχολήσει και πάλι, με την έναρξη των εργασιών της αρμόδιας Επιτροπής της Βουλής, τα κόμματα, τα ΜΜΕ και την κοινή γνώμη.

2. Χρήσιμη είναι, γι' αυτό, η καταγραφή όλων των επιλογών που προτάθηκαν δημόσια σχετικά με το θέμα, παρά το παράδοξο ορισμένες φορές περιεχόμενό τους :

α) Εκλογή με απόλυτη πλειοψηφία 151 βουλευτών από τη θητεύουσα Βουλή (πρόταση ΠΑΣΟΚ).

β) Καμμιά αλλαγή στην ισχύουσα ρύθμιση (Ν.Δ.).

γ) Εκλογή με απόλυτη πλειοψηφία από τη θητεύουσα Βουλή, αφού όμως αλλάξει ο τρόπος ανάδειξης της τελευταίας με την πάγια καθιέρωση της απλής αναλογικής (Μ. Δρεττάκης).

δ) Άμεση εκλογή από το εκλογικό σώμα (ΠΟΛ.ΑΝ., Κ. Μητσοτάκης).

ε) Επανειλημμένες ψηφοφορίες με τους ίδιους υποψηφίους έως την ανάδειξη Προέδρου της Δημοκρατίας, χωρίς να διευκρινίζεται αν η εκλογή μπορεί να γίνει, σε οριακή περίπτωση, και με σχετική πλειοψηφία (Ν. Κωνσταντόπουλος).

στ) Υποβολή νέων υποψηφιοτήτων μετά την αδυναμία ανάδειξης Προέδρου της Δημοκρατίας με την πλειοψηφία των 3/5 (Ν. Σηφουνάκης, Δ. Παπαδημούλης).

ζ) Ανάδειξη του Προέδρου από διευρυμένο εκλεκτορικό σώμα (Χ. Ροκόφυλλος, Δ. Τσάτσος).

η) Η διαδικασία διατηρείται ως έχει, σε περίπτωση δε που η τρίτη ψηφοφορία αποβαίνει άκαρπη, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας αναδεικνύεται με άμεση εκλογή μεταξύ των δύο πρώτων υποψηφίων (Αν. Πεπονής, Δ. Τσάτσος).

3. Από αυτές τέσσερις κυρίως βασικές επιλογές θα μπορούσαν να συζητηθούν.

α) Εκλογή με απόλυτη πλειοψηφία 151 βουλευτών από τη θητεύουσα Βουλή.

Σχόλιο: Δεν ρυθμίζεται το οριακό βέβαια ενδεχόμενο μη συγκέντρωσης της απόλυτης πλειοψηφίας. Για την αντιμετώπισή του θα μπορούσε να προταθεί η διάλυση της Βουλής και η προσφυγή σε εκλογές.

β) Εκλογή με επανειλημμένες ψηφοφορίες και υπόδειξη νέων υποψηφίων.

Σχόλιο: Ως δυσκολίες παρουσιάζονται ιδίως ο προσδιορισμός του αριθμού των ψηφοφοριών, το ενδεχόμενο άκαρπης έκβασής τους, η οργάνωση μίας λεπτομερειακής εκλογικής δικονομίας και ο κίνδυνος εκφυλισμού της σχετικής διαδικασίας.

γ) Εκλογή από διευρυμένο εκλεκτορικό σώμα.

Σχόλιο: Ενόψει της δομής του πολιτικού συστήματός μας η διεύρυνση θα είναι κατ' ανάγκη περιορισμένη με τη συμμετοχή των ευρωβουλευτών και αιρετών εκπροσώπων των ΟΤΑ δευτέρου βαθμού.

δ) Άμεση εκλογή

Σχόλιο: α) Εκ πρώτης όψεως φαίνεται ότι δεν αντίκειται στο Σύνταγμα, είναι όμως ξένη προς τις πολιτικές και συνταγματικές παραδόσεις μας. β) Δεν συμβιβάζεται εύκολα με τη λογική του πολιτεύματος.

4. Από τις παραπάνω επιλογές εντελώς απρόσφορη είναι η επιλογή (δ). Εξάλλου, η επιλογή (β), που προβάλλεται κυρίως από μικρότερα κόμματα και ορισμένους βουλευτές του ΠΑ.ΣΟ.Κ., συνοδεύεται από πολλές και αξεπέραστες μάλλον δυσκολίες. Συνεπώς, η αναζήτηση λύσης παρουσιάζεται μάλλον διλημματική, πρέπει δε να επικεντρωθεί στην υιοθέτηση είτε της (α) είτε της (γ) επιλογής.

Αθήνα, 19 Σεπτεμβρίου 1997